

# Evaluatie

## Muiswerk Formuleren

**Vak** Nederlands **Doelgroep** onderbouw van het voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, basiseducatie, volwassenenonderwijs en NT2-onderwijs **Prijs** € 243,00 excl. BTW, incl. vijf licenties; aanvullende licenties: € 21,35 excl. BTW per stuk; het is ook mogelijk om de software te leasen **Uitgever** Muiswerk Educatief **Adres** J. A. van Seumerenlaan 5-7, 1422 XS Uithoorn, telefoon: (0297) 361664, fax: (0297) 361662, e-mail verkoop: verkoop@muiswerk.nl, algemeen: info@muiswerk.nl, support: support@muiswerk.nl, website: www.muiswerk.nl

**Besproken door** Thaddé Goossens

**Muiswerk Formuleren behandelt een aantal belangrijke regels voor het bouwen van zinnen. Door ondersteunende grammatica-oefeningen wordt de leerling bewustgemaakt van de systematiek die daarbij aan de orde is. In een aantal gevallen, bijvoorbeeld bij het gebruik van synoniemen en bij het construeren van korte of lange zinnen, wordt een stijladvies gegeven. Door veel actie en variatie, directe feedback en het werken met de computer, wordt dit voor leerlingen moeilijke onderwerp toch met plezier geoefend.**

### DE UITGANGSPUNTEN

Het belangrijkste uitgangspunt van de Muiswerk-programma's is dat ze starten met een diagnostische toets. Ook Muiswerk Formuleren is zo gestructureerd. Formuleren heeft drie toetsen. In de toets Formuleren Totaal komen alle onderwerpen aan de orde. De toets bestaat uit 44 variabele meerkeuzevragen. Aan de hand van de gemaakte fouten wordt het oefenmateriaal op maat aangeboden onder de knop 'Jouw oefeningen'. Met de twee andere toetsen kun je onderdelen van Muiswerk Formuleren toetsen. Door de grote variatie in opdrachten wordt er steeds nieuwe oefenstof aangeboden. Bij de samenstelling van de nieuwe oefenstof gaat het programma uit van de gemaakte fouten. Vervolgens kan de leerling met aangepaste oefeningen zelfstandig de fouten wegwerken. De te behalen score is in te stellen. De software registreert nauwkeurig de resultaten van de leerling en slaat ze op. De docent houdt van begin tot einde een vinger aan de pols. De leerstof wordt overzichtelijk, afwisselend en in kleine stappen aangeboden. Muiswerk is te gebruiken naast een reguliere methode als aanvulling op de leerstof. De uitgever raadt aan het onderdeel Formuleren uit de methode te vervangen door Muiswerk. Je maakt dan gebruik van de eerdergenoemde voordelen.



**Op basis van de gemaakte fouten in een toets, wordt onder de knop 'Jouw oefeningen' oefenstof aangeboden.**

### DE OEFENINGEN

Muiswerk Formuleren behandelt een aantal belangrijke regels voor het bouwen van zinnen. Na het inloggen op naam, start de leerling met het kiezen van de opdracht. Iedere oefening begint met een of meer uitlegschermen. De tekst is te lezen en te beluisteren.

Het navigeren met Muiswerk Formuleren is niet moeilijk. De menu's zijn duidelijk en de knoppen functioneel. De besturing van het programma is probleemloos en gebeurt, afgezien van het typen van enkele invuloefeningen, meestal met de muis. Alle uitlegschermen worden ter ondersteuning van de lezer ook voorgelezen. Indien gewenst, kun je het informatiescherm opnieuw oproepen. Het programma geeft ook directe feedback bij het oefenen. Je kunt tijdens iedere opdracht stoppen. Op het informatiescherm is tevens de prestatie-monitor te zien: een cirkel die de goede antwoorden in groen aangeeft, de fouten in rood en de vragen die nog niet gemaakt zijn in zwart. Zo ziet de docent in een oogopslag hoe de leerling presteert. Deels zijn onderwerpen met goed of fout te beoordelen. In een aantal gevallen, bijvoorbeeld bij het gebruik van synoniemen en bij het construeren van korte of lange zinnen, gebeurt dit met een stijladvies. Het antwoord is immers niet altijd per se fout.

### DE ONDERWERPEN

Het programma bevat 46 oefeningen, onderverdeeld naar onderwerp.

Rubriek A: Zinsdelen met als basis de persoonsvorm.

Rubriek B: Verschillende soorten zinnen: mededelende zinnen, gebiedende zinnen, vraagzinnen met vraagwoord vooraan en vraagzinnen met persoonsvorm vooraan.

Rubriek C: Overeenstemming in getal tussen onderwerp en persoonsvorm. Congruentie. De eerste stap voor het toepassen van congruentie is dat leerlingen niet alleen de persoonsvorm,

maar ook het onderwerp moeten herkennen.

Rubriek D: Het gebruik van voornaamwoorden: persoonlijk, bezittelijk, aanwijzend. Het gebruik van 'jou' of 'jouw' en het gebruik van 'zij' of 'hun' wordt geoefend in verschillende oefenvormen.

Rubriek E: Voorzetselcombinaties. Het gebruik van de juiste voorzetsels. Met vooral de vaste voorzetsels.

Rubriek F: Synoniemen gebruiken.

Rubriek G: Variabele volgorde van woorden in zinnen.

Rubriek H: Overbodigheden. Aandacht voor het pleonasme, de dubbelzegging en de dubbele ontkenning.

Rubriek I: Het koppelen van korte zinnen.

Rubriek J: Langere zinnen splitsen in korte.

## DE OEFENVORMEN

Muiswerk biedt diverse oefenvormen. Invullen van letters of een heel woord op een open plek. Wijzigen van tekst, woorden, letters, of leesteken. Meerkeuzevragen in veel variaties.

Bij de oefeningen wordt niet alleen positieve feedback gegeven, maar ook uitleg bij een fout antwoord. De uitlegsschermen zijn niet eenvoudig. Ik kan mij voorstellen dat een docent die uitleg anders en beter geeft. De leerling moet van een beeldscherm lezen en dat is moeilijker. Het gebruiken van Muiswerk Formuleren is sterk afhankelijk van de leesvaardigheid van de leerling. Na een analyse van de leesproblemen van de groep, kun je bekijken op welke onderdelen je de computer kunt inzetten. Vandaar dat veel docenten vooraf instructie geven. Het programma biedt goede mogelijkheden om te differentiëren met passende, gevarieerde, motiverende opdrachten.



Oefening: Wat is een zinsdeel?

## MUISWERK VOOR DE DOCENT

Om alle mogelijkheden van Muiswerk-programma's uit te buiten, wordt er door de uitgever een cursus meegeleverd in de vorm van een boekje 'Scholing voor docenten'. Er is een hulpkaart op A4-formaat die als minimale voorbereiding dient en een omvangrijke handleiding.

Een deel van die handleiding bevat uitleg over het installeren van Muiswerk. Het gebruik in een netwerk is zéér aan te raden. Het is niet handig om op tientallen computers de resultaten van een klas of individuele leerling een voor een te bekijken. Alleen in een netwerk kan dat centraal! Muiswerk registreert zeer gedetailleerd de resultaten van iedere leerling, de fouten, de gebruikte tijd en de gemaakte opdrachten en scores. Na het oefenen kan de docent een overzicht zien van een klas of leerling en dit in grafieken laten weergeven. Zo is er in een oogopslag te zien welke leerlingen extra aandacht nodig hebben.

## CONCLUSIE

Muiswerk Formuleren biedt de leerlingen genoeg mogelijkheden om te oefenen en te leren. De uitgever maakt de didactische uitgangspunten (mogelijkheden voor differentiatie, kleine stappen, veel actie en variatie en directe feedback) waar. Het programma werkt probleemloos. En er is weinig computerervaring nodig. De opmaak is erg tekstueel en degelijk, maar niet flitsend. Dit is misschien inherent aan het onderwerp. De docent kan moeiteloos de prestaties van de leerlingen volgen. De documentatie en ondersteuning zijn zeer goed. In de vorige eeuw, tijdens de behandeling in een klassikale les, konden leerling en docent hier alleen maar van dromen!

## REACTIE UITGEVER

Formuleren is een programma voor de onderbouw van het vo en het mbo. Speciaal voor leerlingen in de bovenbouw en in het hbo bieden wij Formuleren voor gevorderden. Het doel van dit programma is gelijk aan dat van Formuleren: je leert wat correcte zinnen zijn en hoe je ze opbouwt. Formuleren voor gevorderden bevat niet alleen taalbeschouwelijke oefeningen, maar ook veel praktische formuleoefeningen. Kijk ook eens op onze vernieuwde website [www.muiswerk.nl](http://www.muiswerk.nl). Hier is veel productinformatie te vinden, evenals praktijkverhalen van gebruikers en recensies van onze programma's.

Linette Eveleens,  
Muiswerk Educatief